

VOLILCEM IN VOLILKAM V VRHOVNO UČIT. DISCIPLINSKO SOUDIŠČE V BEOGRADU!

Na skupni seji izvršnega odbora UJU in uprave poverjeništvu beograjskega v Beogradu dne 5. novembra t. l. se je sprejela lista kandidatov, ki naj se izvolijo po čl. 6. uredbi o učit. disciplinskih sodiščih za člane vrhovnega učit. disciplinskega sodišča pri ministrstvu prosvete na dan 15. novembra t. l.

Po členu 6. uredbi volijo vsi učitelji in vse učiteljice osnovne šole po dva redna člana in po dva namestnika izmed učiteljev, ki službujejo v Beogradu ali Zemunu.

Poverjeništvu UJU Ljubljana priporočamo, da volijo člani sreskih učiteljskih društev UJU sledeče kandidate: (Vsakdo naj napiše na listek 2 redna člana in 2 namestnika!)

Kandidati za sreze v ljubljanski oblasti:

Redna člana: 1. Milan Popović, učitelj in predsednik poverjeništvu UJU v Beogradu.
2. Toma Kostić, učitelj v Beogradu.

Namestnika: 1. Milutin Stanković, učitelj v Beogradu.
2. Petar Vuksanović, učitelj v Beogradu.

Kandidati za sreze v mariborski oblasti:

(Isti kakor za ljubljansko oblast.)

Članstvo opozarjamo, naj ne cepi glasov in s tem po nepotrebnem ruši organizacijsko disciplino in škoduje moralno organizaciji, ker bosta izvoljena kot stalna člana ona, ki dobita največ glasov iz cele države.

Navodila za izvršitev volitev izdasta uradno prosvetna oddelka v Ljubljani in Mariboru.

UDRUŽENJE JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA — POVERJENIŠTVO LJUBLJANA,
dne 9. novembra 1927.

Andrej Skulj, Josip Kobal,
poverjenik, tajnik.

V zadevi referenta tov. Flereta se je zglasil tudi izvršni odbor UJU v ministrstvu ter je zahteval, da se pove vzroke, na podlagi katerih se je izvršila izpodbijana. Tudi referent tov. Flere sam zahteva, da naj se izvede disciplinska preiskava. To je tudi stališče našega poverjeništvu. Osnovnošolsko učiteljsko izgubi svojega referenta, če ostane pri tej izpodbijani. Poverjeništvu je predložilo tozadevni sklep širjega sosveta, ki kaže željo učiteljskega v tej zadevi, gosp. ministru, izvršnemu odboru in merodajnim krogom.

Deputacija vodstva poverjeništvu se je zglasila 2. novembra t. l. pri prosvetnem šefu g. dr. Capudru ter mu iznesla več nujnih zadev. V informaciji članstvu naj omenimo le najvažnejše: 1. Ukine ali vsaj omili naj se odlok velikega župana z dne 22. maja 1926, številka 5808, tičeč se proračunov za stvarne šolske potrebe, ker bo sicer naše šolstvo globoko padlo. Praksa kaže, da se neke krajevni šolski odbori odloka striktno drže. Z ozirom na to naj se omili tudi okrožnica oblastnega šolskega odbora. G. šef je obljubil podpirati našo željo in izjavil, da mislijo prenesti merodajni činitelji kompetenco zgradb šolskih poslopij na oblastni šolski odbor. Zato je naročeno, naj se ertajo v proračunih fondih za zidanje šol. 2. Uredba o krajevnih in oblastnih šolskih odborih vsebuje polno hčb, ki naj jih oblast popravi sporazumno z organizacijo. Treba je nujnih predlogov, ker dela na izpodbijani glavni prosvetni svet v Beogradu. V novo uredbo naj se vnese tudi okrajni šolski odbori. G. šef je istega mnenja in prosil predlogov. 3. Govorili smo nadalje o šolskem zakonu in povedali, da je anketa pri organizaciji že izdelala svoj elaborat in ga poslala merodajnim osebam. G. šef je prošil za 1. izvod elaborata. 4. Ker nimajo kateheti po novi uredbi o disciplinskih sodiščih pravice samostojno voliti svojega zastopnika, prosi deputacija g. šefa, naj to izposluje analogno meščanskošolskemu učiteljstvu. G. šef se je strinjal z našim predlogom. 5. Oblastni šolski odbor je eminentno šolska ustanova. Zato naj bo njen predsednik priznan šolnik, ki ima gotovo največ vpogleda v šolstvo! 6. Glavni prosvetni svet v Beogradu je važna korporacija. Ker nimamo Slovenci v njem nobenega zastopnika, naj se to popravi. Do rešitve tega vprašanja naj se prenese kompetenca na oba prosvetna oddelka. 7. Deputacija je načela vprašanje centralizacije vseh okrajnih učiteljskih knjižnic v oblastno učiteljsko knjižnico. G. šef je toplo pozdravil misel in prošil tozadevne pismenega predloga, ki ga bo dal na prvo sejo obl. šol. odb. 8. Nazadnje je deputacija iznesla več osebnih zadev, med temi tudi razpis mesta šol. upravitelja v Leskovcu. O vsem bomo obvestili prizadeto članstvo pismeno.

Šolske zamude po novi uredbi o kraj. šol. odb. Ta točka je bila na dnevnem redu seje mariborskega oblastnega šolskega odbora dne 4. t. m. Ker se izdelan in na seji predložen pravilnik o obravnavanju šolskih zamud ni mogel proučiti zato je dal širji odbor ožjemu nalog, da ga do prihodnje seje prouči in se o njem takrat končno odloči. Pač pa se opozori vse

krajevne šolske odbore, da imajo vse neopravičene šolske zamude od začetka leta v evidenci, ker se bodo vse obravnavale po novem pravilniku. Prihodnja seja oblastnega šolskega odbora bo najbrže meseca decembra. Skoraj gotovo bodo tudi posebne tiskovine. Torej bodo zamude obravnavali krajni šolski odbori v najboljšem slučaju v januarju. V interesu rednega šolskega obiska apeliramo na šolsko oblast, da tega vprašanja ne zavlačuje nad najskrajnejšo potrebo.

Popravek. V članku »Knjižnica ped. centrale v Mariboru« v zadnji številki je v 28. vrsti od začetka; statističnih, namesto stališč.

Igrice za šolske prreditve so pravkar izšle. Spisal jih je tov. Josip Ribičič, založilo pa Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. Več priobčimo v prihodnji številki. Koncem tedna pošlje konvikt po 1 izvod na ogled vsem šolam.

Osnovno šolstvo v mariborski oblasti. Po najnovejši statistiki ima mariborska oblast 373 osnovnih šol, na katerih je nameščenih 1513 učnih oseb.

Centralni šolski vrt v Ljubljani je prejel bronasto kolajno, ki mu jo je prisodila ocenjevalna komisija na II. Pokrajinski razstavi v Ljubljani od 17.—26. septembra 1927 za razstavljeno zelenjad.

Iz razgovora dveh šolskih upraviteljev. Stari upravitelj: »Tovariš, ali si že organiziran?« — Novi upravitelj: »Da, odkar sem učitelj.« — Stari upravitelj: »Veš, pri nas pa imamo dve društvi; eno je nadzornikovo, drugo pa UJU. Kar v nadzornikovo se vpiši, pa boš dobil, kar boš hotel!« (Dokaz na razpolago, če potreba).

Zahvala. Ko odhajam iz Slovenije, se zahvaljujem vsem prijateljem našega abstinentnega pokreta, vsem oblastem, vsem sodelavcem, predvsem pa vsem sestram in bratom, za vso obilno pomoč za časa mojega antialkoholnega in antinikotinskega delovanja med mladino v Sloveniji. Prosim, da me tudi v bodoče in še intenzivnejše podpirajo v mojem širšem delokrogu v Zagrebu. Vsi v borbo za zdravje! — Dr. Fedor Mikšič.

Prve plače — prvi dar U. D. v Mariboru je daroval znesek 50 Din tov. Joško Škilan v Studencih. Naši najmlajši tovariši(ice), posnemajte ga! Upravitelji, spomnite jih!

Učiteljsko društvo »Jedinstvo« za grad Zagreb i okolico ima redovitu jesensku glavnu skupstino društva u subotu 12. nov. 1927 u 3 sata poslije podne u Zagrebu, u avorani osnovne škole na Kaptolu. Na dnevnem redu su tačke: Naši pokojnici: drug Blaž Stetić i general Mihajlo Kovačević. Izvještaji o radu i stanju društva u društvenoj godini 1926./27. Četrdeset godina narodno-prosvjetnoga i školskoga rada Vase Bunovića i Sime Dorića, zemalj. škol. nadzornika u penziji. Prikazuje Lujko Krajačić. Osvrt na ovogodišnje skupštine Udruženja Jugoslavenskoga Učiteljstva u Zagrebu i Skoplju. Predaje Josip Škavić. Predlozi uprave. (Rezolucije o prosvjetnom i staleškom položaju, na naert o izmjenama zakona o činovnicima itd.). Za učesnike učiteljskih skupština određen je riješenjem Ministarstva Prosvjete O. N. broj 30780 — 1925. općenito dopust od službenoga rada na dan skupštine. — U Zagrebu, 29. oktobra 1927. — Predsjednik: Ivan Vereš. Tajnik: Viktor Klepac.

ZIKA JE SAMO ENA!

Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno ŽIKO. Pazite na to ime radi številnih ponaredb!

Kmetijsko nadaljevalno šolstvo.

ANKETA UČITELJEV KMETIJSKO NADALJEVALNIH ŠOL.

Da se nekoliko uvedejo voditelji in učitelji novoustanovljenih kmetijskih nadaljevalnih šol v ljubljanski oblasti v naloge tega šolstva, njih zunanji in notranji ustroj, njih praktično-vzgojne cilje, da povemo, kakšno je stališče organiziranega učiteljskega UJU napram tem šolam, kako hočemo, da bodo urejene in kako si predstavljamo njih bodoči razvoj, priredi odbor za nadaljevalno šolstvo pri poverjeništvu UJU v ta namen

19. NOVEMBRA T. L. ENODNEVNO ANKETO V LJUBLJANI.

Diskusija se bo vršila na osnovi sledečih referatov:

1. Namen, naloge in organizacija kmet. nadaljevalnih šol. (Sem spadajo tudi vprašanja o snovanju teh šol, o učiteljih in njih izobrazbi, o učnih načrtih, o vzdrževanju teh šol, o učnem času, o obveznosti ali neobveznosti obiska, o učnih pripomočkih in dr.)
2. Praktična navodila za vzgojni in učni postopek in izbor učne snovi z ozirom na krajevne razmere.
3. Iz moje šolske prakse. Poroča večletni voditelj kmet. nad. šole.

Izvajanja bodo imela svoj pomen tudi za gospodinske nadaljevalne šole, vendar namerava poverjeništvu sklicati za učiteljice teh šol poseben sestanek.

Vabimo na tečaj ne samo učitelje kmet. nadaljeval. šol, ampak tudi one tovariše, ki so dovršili tečaj za kmet. nad.

šole, ali se inče živo zanimajo za stvar in bi bili voljni, ustanoviti v svojem službenem kraju kmet. nadaljeval. šolo.

Na prošnjo poverjeništvu UJU je prosvetni oddelek dovolil vsem udeležencem odsotnost od službe za dan 19. novembra z odlokom z dne 8. novembra 1927, P. br. 9599.

Začetek tečaja ob 9. uri. Prostor naznanimo v prihodnji številki. Učit. Tov. ODSEK POV. UJU ZA NADALJEVALNO ŠOLSTVO.

SESTANEK UČITELJEV KMETIJSKIH NADALJEVALNIH ŠOL V MARIBORU.

Na vabilo tov. Jankoviča iz Vojnika so se sestali učitelji kmetijskih nadaljevalnih šol mariborske oblasti 30. oktobra v vinarški šoli v Mariboru, da se porazgovorijo o ureditvi teh šol in pouku na njih. Zastopani so bili okrajni: Maribor, Celje, Ljutomer, Prevalje, Marenberg in Soštanj. Odbor za nadaljevalno šolstvo pri poverjeništvu UJU je zastopal tov. Mencin.

Razgovor je vodil kmet, svetnik inž. Zidanšek. Poročal je o anketi, ki se je vršila po naročilu ministrstva za kmetijstvo 2. julija t. l. na vinarški šoli v Mariboru radi pretresanja zakonskega načrta, pravilnika in učnega načrta za kmetijske nadaljevalne šole. Dodatno k poročilu je še opozoril na nekatere knjige, namenjene tem šolam ter obširno ocenil in priporočal izborni knjigo »Poljska privreda u seoskim osnovnim školama« od kmet. tisk. družbe v Ljubljani.

V debati je tolmačil tov. Mencin programatično stališče organizacije v vprašanju tega šolstva, ki ga ni mogoče reševati zgolj s strokovnega in strokovnjaškega vidika. Namenjeno je širokemu sloju kmetijskega naroda, zato bo svojo nalogo izvršilo le, ako se bo učiteljsvo samo zavzelo zanj in iniciativno sodelovalo pri njegovi ureditvi in izgradnji. Praktični pedagogi morajo tudi sodelovati na tečajih za izobrazbo učiteljev za te šole. Opozarja tudi na važnost gospodinskega šolstva.

Tov. Ivanjšič povdarja važnost pravilnega metodičnega postopka za uspehe teh šol in poda v tem pogledu nekaj migljajev. Težaven se mu zdi problem, kako poleg drugega pouka najti primeren učni čas za nadaljevalno šolo. K temu vprašanju da tov. Jankovič nekaj pripomb na temelju svojih izkušenj. Krajevne prilike se morajo upoštevati. Istega mnenja je tudi tov. Feinig, ki se izreka proti obveznosti pouka in za to, da ne bi vstopali fantje takoj po dovršeni osnovni šoli v nadaljevalno šolo, ker ima posebno dobre izkušnje z zrejšo mladino in govorijo za to psihološki razlogi.

Tov. Mejojšek poroča obširneje o svojih dolgoletnih izkušnjah pri vodstvu nadaljevalne šole, primerja delo na prejšnji svoji šoli v popolnoma kmetijski občini z delom na sedanji, kjer se čuti neugodni vpliv bližnjega mesta. Tu bo brez obveznosti težko doseči zadovoljiv obisk, zlasti ako ne bodo merodajni krajevni činitelji podpirali učitelja.

Oblastni nadzornik Senkovič se izreka za praktično-vzgojni, kmetijski tip nadaljevalne šole, ki se bo morala glede učnega načrta prilagoditi krajevnim razmeram. Poda nekaj pedagoških in metodičnih migljajev v smislu delovne šole ter povdarja važnost notranje koncentracije vsega pouka, tako da bo tudi računski in jezikovni pouk v tesni zvezi s stvarnim poukom.

Ob zaključku razgovora izraža direktor vinarške šole gosp. inž. Zmave svoje veselje nad vedno večjim zanimanjem učiteljskega za kmetijsko nadaljevalno šolstvo in nad pažnjo, ki ga posveča naša vzorna organizacija UJU temu vprašanju. Zoda nekaj praktičnih migljajev za strokovni pouk ter apelira na učiteljsvo, da se zavzame za reformo svoje šolske izobrazbe v smeri, ki ga bo bolje kot današnje učiteljske sposobljalo za praktično delo med kmetijskim ljudstvom.

Zalibog radi pičlo odmerjenega časa ni bilo mogoče raznih vprašanj temeljiteje preučevati in se je izrazila želja po ponovnih takih sestankih, zlasti po sklepu kmetijskih nadaljevalnih šol.

Uspesobljajnostni izpit za učitelja na kmetijsko-nadaljevalnih šolah je položil dne 26. oktobra t. l. na kmetijski šoli na Grmu g. Gvidon Pahor, šolski upravitelj v Skaručini. Vsled poklica na orožne vaje je moral kmetijski tečaj, ki ga je obiskoval na omenjenem zavodu, tik pred izpitom zapustiti. Vsled tega je izpit položil naknadno.

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom Učit. Samopomoči. V zadnjih dneh oktobra t. l. je razposlala društvena uprava položnice za 156. in 157. smrtni slučaj v znesku 22 Din, za zakonske pare 21 Din. V oktobru t. l. je ostalo prav mnogo zaostankov. Člani, ki imajo večje zneske, so dobili za nakazila opomine, drugim zamudnikom se je gornjemu znesku pripisal še zaostanek. Obracun si sestavite sami iz na gornjem robu položnice s svinčnikom pripisanih številki. — Društvena uprava vljudno prosi vse člane, da takoj in brez odlašanja store svojo člansko dolžnost, ker bo le tečaj mogoče uspešno društveno delovanje, ki izkazuje samo v letu 1927. izplačil na posmrtninah 269.090 Din, v vsem času (od ustanovitve v letu 1898. do danes) pa 586.407 Din 50 para. Velika je požrtvovalnost in dejansko izpričano pravo tovarištvo slovenskega učiteljskega! — U. S. ima danes 2100 članov, posmrtnina znaša 10.500 Din.

—g Iz Učit. Samopomoči. V zadnjem času je prosilo več članov pri društvenem vodstvu za denarna posojila. Razumemo težavni položaj teh članov. Prav radi bi jim pomagali, ko bi se dalo. Po svojih sedanjih pravilih (§ 2. in § 3.) sme U. S. nakazovati le podpore — posmrtnine — dedičem ali preostalim po smrti društvenikov, ne more pa dovoljevati denarnih posojil. Poleg oblastnega dovoljenja manjka društvu tudi potrebnega kapitala, ker je sedanja rezerva predvidena le za posmrtnine. Društveni odbor je na zadnji seji naročil upravi, da se strogo ravnava po sedanjih pravilih. Svetuje pa vsem članom, ki so v denarni stiski, da se zaupno obrnejo na naš domači denarni zavod, to je Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, Frančškanska ulica 6. Pri tem zavodu dobe posojila, katera vračajo z malimi mesečnimi obroki.

—g Učiteljska Samopomoč. Tovariši (ice), ki se priključajo za sprejem v U. S., prav redkokdaj sporoče društveni upravi vse potrebne podatke, katere mora potem upravnik iskati pismenim potom. Da se izognemo nepotrebnemu pisanju in stroškom za poštnino, naj vsak priglasenec navede v svoji prijavi sledeče podatke: Dan mesec, leto rojstva, ime rojstnega kraja in bivališče (ulica, številka). Prijavi je treba priložiti zdravniško potrdilo (brez koleka), da je priglasenec zdrav (§ 7. b društvenih pravil). Za več prijaviteljev na zavodu ali v kraju ali pa za skupno vpisovanje na zborovanjih po nabiralcih(kah) naj se zahtevajo od društvene uprave nabiralne pole, ki imajo za vpis rojstnih podatkov vse potrebne rubrike. Tovariši(ice), ki bi hoteli posredovati med učiteljskim svojim okrajem in društveno upravo ter nabirati nove člane zlasti na zborovanjih, se prijazno naprošajo, da to sporoče U. S., od koder bodo dobili vse potrebne tiskovine, pojasnila in navodila. Mnogo je še učiteljev(ice) izven našega društva! U. S. ima danes 2100 članov, imela bi jih lahko vsaj še enkrat toliko. Posmrtnina znaša danes 10.500 Din. — Pismena priglasenja sprejema U. S. v Ljubljani Gosposvetska c. 13.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— SAMOIZOBRAŽEVALNI KROŽEK ZA VELIKOLASKO OKROŽJE se vrši v nedeljo, dne 13. novembra ob 2. uri popoldne v Vel. Laščah. Tema: Liberalizem.

UČITELJSKA SAMOIZOBRAZBA.

Ker nam do danes še več društev ni javilo ustanovljenih izobraževalnih krožkov in njihovih sklicateljev, prosimo, da store to brez odloga. Prihodnji teden se bo razposlala po krožkih prva brošura, ki bo vpeljala družboslovni študij, zato neobhodno potrebujemo natančne naslove vseh sklicateljev krožkov in ne samo odborovih referentov za samoizobrazbo, kakor so nam nekatera društva poročala. Če bi slučajno katero društvo ne bilo ustanovilo krožkov na svojem zadnjem zborovanju, naj to nemudoma uredi društveni odbor sam ter nam sporoči imena sklicateljev. Vsem krožkom naznanjamo istočasno, da dobe s prvo brošuro tudi vsa potrebna podrobna navodila za diskusijo o razpravnem predmetu. Naj že sedaj ugotovimo nekatera potrebna dela sklicateljev izobraževalnih krožkov. O vsakem krožkovem sestanku naj se sestavi v dveh izvodih prav kratko poročilo, kaj se je obravnavalo in koliko tovarišev(ice) se je udeležilo sestanka. En izvod se pošlje takoj poverjeništvu (za O. i. o.), drugi izvod pa referentu, društvenega odbora za učiteljsko samoizobrazbo, ki potrebuje ta poročila za poročanje na društvenih zborovanjih. Šploh naj vodijo sklicatelji krožkov redno obiskovalno polo radi točnega pregleda udeležbe. Ponavljamo, da je stvar nujna ter pričakujemo vsa poročila v najkrajšem času. Kranjsko, ljubljansko okoliško, laško in slovenjgraško društvo so nam imena krožkov sicer doposlala, manjkajo pa natančni naslovi sklicateljev. Prosimo omenjena društva, da ta nedostatek naknadno nemudoma popravijo.

OSREDNJI IZOBRAŽEVALNI ODBOR (O. i. o.).

Šolska reforma.

Knjižnica Pedagoške centrale v Mariboru.

Pedagogika:

F. W. Foerster: vsa dela.
G. Kerschensteiner: Die Seele des Erziehers.
G. Kerschensteiner: Autorität und Freiheit.
J. Cohn: Befreien und Binden.
Dr. E. Spranger: Kultur und Erziehung.
Oestereich: Strafanstalt oder Lebensschule?
Dr. Maria Montessori: Die selbsttätige Erziehung.
Dr. Maria Montessori: Die Selbsterziehung des Kindes.
M. Kuckei: Lebensstätten der Jugend.
M. Kuckei: Das Ende der Schule.
M. Tepp: Die neue Schule.
Dr. Karman: Die Diebstähle der Kinder.